

гледами училищата си; въ тѣхъ е надѣждата и спасението....., прибързано и рѣшително му възрази Г-нъ Беронъ.

Излишенъ ставаше по-нататкъ разговора върху тая тема, и Стоенчо ахтарина се ограничи да покаже мълчеливо, съ уста и глава, своето очудване и несъгласие на докторовитѣ думи. Такова впечатление тѣ и на мене направихъ, и това негодувание ме задържа въ послѣдствие отъ да открия на тоя туркофилъ тогива прѣдъ очитѣ ми готвящето се възстание на дѣда Никола, дори и слѣдъ избухването и потушаванieto му въ края на юлия сжщата година.¹⁾ Не отъ туркофилство Д-ръ Беронъ държеше тая политика; това поведение му се диктоваше отъ самото му положение на докторъ, идването на когото въ Търново е имало по-благоотворни цѣли, една отъ които и устройването на болницата на Кифалова. По-сетнѣ обаче, като разбра държавната система на владѣтелитѣ, измѣни скоро мнѣнието си за тѣхъ и усвои онова на мѣстнитѣ младежи, сир. станж и той политически революционеръ.

Сжщото поведение държеше и къмъ църковната власть, приятелствуваше съ владиката и често го посѣщаваше. Д-ръ В. Беронъ отъ напрѣдъ имаше, и не безъ основание, добро мнѣние за Неофита и би го ималъ за дълго врѣме, ако не бѣше се случилъ между него и митрополита конфликтътъ, който сега ще раскажъ.

Неофитъ много пжти държеше църковни проповѣди въ тържественни и храмови празници въ градскитѣ църкви. Една такава проповѣдъ той държа, конечно на турски языкъ —, въ митрополитската църква въ деня св. Апостоли Петра и Павла, храмовия празникъ на тая църква, при стечение на много народъ, проповѣдъ повече нравствено-политическа,

¹⁾ Д-ръ В. Беронъ останж при убѣдението си, че аферата на дѣда Никола била дѣло на Неофита, скроена нарочно за да компромитира българитѣ — паството си. Въ статитѣ си „*За народнитѣ възстания въ България.*“ печатани въ в. „Славиянъ“, като историческа истина прѣдаде, че дѣдо Никола билъ подкупенъ отъ Неофита, споредъ както го увѣрявалъ въ това самия турски комисаръ, Нусредъ бей, испратенъ нарочно отъ Цариградъ да издири тая афера (брой 64, 65 отъ 1884 г.) Срѣщо кривитѣ свѣдѣния на Д-ръ В. Берона печатно възразихъ още тогава въ в. „Отечество“, и изложихъ обстоятелствено цѣлата истина на „*таинственното за него останжло възстание*“ на дѣдо Никола, и прѣдпочагахъ, че ще поправи тая историческа погрѣшка при случай на второ отпечатване труда му. Въ печатаното му обаче грамадно издание отъ 1886 г. „*Археологически и исторически изслѣдования*“ поддържа пакъ сжщия си фалшъ за възстанието на дѣдо Никола, че било работа „*на гитрия и лукавия гръцки владика Неофита*“ (стр. 431).